

Nr 104.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1938 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av två utav Kungl. Maj:t gjorda framställningar angående avstående av allmänna arvsfondens rätt till arv.

(3:e avd.)

1:o) **Rätten till arv efter Iris Viktoria Johansson från Ryssby socken.** I propositionen nr 202 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen (punkt 1) medgiva, att allmänna arvsfondens rätt till arv efter Iris Viktoria Johansson från Ryssby socken må avstås till förmån för änkan Marta Katarina Johansson, född Svendsdotter.

Den 25 augusti 1936 avled Iris Viktoria Johansson från Ryssby socken, Kronobergs län, utan att efterlämna arvsberättigad släkting. Behållningen i boet uppgick till 4,672 kronor 65 öre. Bland tillgångarna ingick hälften av en i Ryssby socken belägen lägenhet, i sin helhet taxerad till 10,000 kronor.

Den avlidnas styvmoder Marta Katarina Johansson, född Svendsdotter, har gjort framställning i syfte att ifrågavarande, allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskap måtte avstås till förmån för henne.

Till stöd för ansökningen har sökanden, som är född den 25 februari 1871, i huvudsak anfört följande.

Sökanden hade den 31 oktober 1925 ingått äktenskap med lägenhetsägaren Janne Viktor Johansson i Ryssby, som, född den 31 december 1852, avlidit den 25 mars 1936. Hennes man hade i ett tidigare äktenskap haft en dotter, den nu avlidna Iris Viktoria, född den 18 februari 1889. Dottern, som varit sinnesslö, hade under sökandens äktenskap med Johansson erhållit vård av sökanden utan att sökanden härför bekommit någon ersättning. Efter år 1928 hade mannen knappast haft några inkomster, när han på grund av sin höga ålder varit oförmögen till arbete. Hans huvudsakliga tillgångar hade utgjorts av hälften av den lägenhet, familjen bebott. Den andra hälften hade dottern erhållit i arv efter sin moder. År 1928 hade mannen Johansson överlämnat sin hälft av lägenheten som gåva till sökanden, som därå erhållit lagfart. Därefter hade familjen för sitt uppehälle varit hänvisad till ett sökanden tillhörigt kapital å omkring 5,400 kronor, som numera till största delen förbrukats. Därest allmänna arvsfonden gjorde anspråk på hälften av berörda lägenhet, komme sökanden i en synnerligen svår ekonomisk situation, då hon icke kunde genom eget förvärvsarbete försörja sig.

Enligt ett vid ansökningen fogat, av kyrkoherden i orten avgivet intyg har sökanden ägnat sin styvdotter den mest omsorgsfulla omvårdnad.

I ärendet hava utlåtanden avgivits av den för allmänna arvsfonden vid botredningen efter den avlidna förordnade gode mannen, länsstyrelsen i Kronobergs län och kammaradvokatfiskalsämbetet.

Departementschefen har, på grund av vad i ärendet förekommit, funnit starka skäl tala för bifall till ansökningen. I likhet med de hörda myndigheterna har departementschefen därför tillstyrkt, att ifrågavarande kvarlåtenskap i dess helhet avstås till förmån för sökanden.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att allmänna arvsfondens rätt till arv efter Iris Viktoria Johansson från Ryssby socken må avstås till förmån för änkan Marta Katarina Johansson, född Svensdotter.

2:o) Rätten till arv efter Maria Charlotta Björklund från Nacka socken.
Kungl. Maj:t har i nämnda proposition nr 202 föreslagit riksdagen (punkt 2) medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Maria Charlotta Björklund från Nacka socken må avstås en tredjedel till vardera av Knut Gotthard och Johan Konrad Napoleon Åberg.

Hembiträdet Maria Charlotta Björklund från Erstavik i Nacka socken, Stockholms län, avled den 5 februari 1932. Enligt en den 18 mars 1932 efter henne upprättad bouppteckning uppgick behållningen i boet till 2,311 kronor 84 öre. I bouppteckningen uppgavs, att den avlidna, såvitt vid förrättningsstillfället var känt, icke efterlämnat närmare släktingar än kusiner. Emellertid blev sedermera utrönt och genom tillägg den 27 september 1934 å bouppteckningen anmärkt, att Maria Charlotta Björklund vid sin död efterlämnat tre arvsberättigade släktingar å okänd ort. Med anledning härav beslöt Södertörns domsagas häradsrätt den 1 oktober 1934 att jämlikt 9 kap. 1 § lagen om arv utfärda kungörelse om arvfallet efter Maria Charlotta Björklund. Ifrågavarande arvingar hava dock icke låtit sig avhöra. I stället hava två kusiner till den avlidna, stenhuggarna Knut Gotthard Åberg i Linköping och Johan Konrad Napoleon Åberg i Tranås anhållit, att allmänna arvsfondens rätt till arv efter Maria Charlotta Björklund måtte avstås till förmån för sökandena. I ansökningarna åberopas, att de tre arvsberättigade släktingarna numera genom lagakraftvunna beslut förklarats för döda samt att de därvid antagna dödsdagarna infallit före Maria Charlotta Björklunds bortgång.

I ärendet hava utredningsmannen i boet efter den avlidna, länsstyrelsen i Stockholms län och kammaradvokatfiskalsämbetet avgivit utlåtanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anfört bland annat:

Sökandena och deras syster Emilia Josefina Henriksson, född Åberg, i Norrköping vore hennes enda nu levande släktingar. Sökandena befunne sig därjämte i små ekonomiska omständigheter. Stadgandet i 5

kap. 3 § lagen om arv finge därför anses vara tillämpligt å ifrågavarande ansökningar och fog funnes alltså enligt ämbetets mening för ett efterskänkande till förmån för sökandena av viss del av kvarlåtenskapen. Beträffande storleken av den andel av kvarlåtenskapen, som vid ett efterskänkande borde tillerkännas sökandena, synes den arvsordning, som gällt, innan nyssnämnda lag trätt i kraft, utgöra en lämplig grundval för beräkningen av denna andel. I enlighet härmed borde en var av sökandena bekomma en tredjedel av behållningen i boet.

Av genom finansdepartementet införskaffad utredning framgår bland annat, att sökanden Knut Gotthard Åberg har en skuld till Linköpings fattigvårdsstyrelse på 3,421 kronor 70 öre.

Departementschefen har anfört följande.

Av utredningen i ärendet framgår, att sökandena, som äro kusiner till Maria Charlotta Björklund, befinna sig i knappa ekonomiska omständigheter. Stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv får därför anses tillämpligt i förevarande fall. Vidkommande den av Johan Konrad Napoleon Åberg gjorda ansökningen finner jag mig, på grund av i ärendet föreliggande förhållanden, kunna tillstyrka, att någon del av kvarlåtenskapen efter Maria Charlotta Björklund avstås till förmån för honom. Vad angår sökanden Knut Gotthard Åberg har han, som till följd av sjukdom m. m. nödgats anlita fattigvården, ådragit sig skuld till Linköpings stad för fattigvårdsunderstöd. Med hänsyn härtill skulle måhända hans ansökan synas böra icke föranleda någon åtgärd, då ett bifall till densamma skulle innebära ett avstående av arvsfonden tillkommande medel till förmån för Linköpings stad. Emellertid har Linköpings stads fattigvårdsstyrelse vid sammanträde den 17 februari 1938 beslutat uttala, att styrelsen icke hade för avsikt att göra anspråk på utfäendet av de medel, som kunde komma att avstås av allmänna arvsfondens arv till förmån för Knut Gotthard Åberg. Vid sådant förhållande torde hinder icke möta för ett avstående till viss del av ifrågavarande, allmänna arvsfonden tillfallna arv äger rum jämväl till förmån för Knut Gotthard Åberg.

Det belopp, som tillfallit allmänna arvsfonden efter Maria Charlotta Björklund, uppgår till 1,570 kronor 98 öre. I fråga om storleken av de andelar av förevarande kvarlåtenskap, vilka böra efterskänkas till förmån för sökandena, biträder jag kammaradvokatfiskalsämbetets härom gjorda hemställan, att vardera av sökandena bekommer en tredjedel av behållningen.

På grund av vad i ärendet anförts finner sig utskottet böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Maria Charlotta Björklund från Nacka socken må avstås en tredjedel till vardera av Knut Gotthard och Johan Konrad Napoleon Åberg.

Stockholm den 5 april 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Olof Olsson, Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Oscar Olsson, Hansén, Asplund, Borell, Nilsson* i Landeryd, *Gustafsson* i Benestad, *Pauli, André*n och *Nilsson* i Fredriksfält; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist, Jeppsson, Jonsson* i Eskilstuna, *Svensson, Andersson* i Prästbol, *Ward, Holmdahl, Isacsson* och *Hansson* i Rubbestad.